

تحليل طرح محتوایی «قانون مالیات بر عایدی سرمایه» (CGT) ارائه کننده: مصطفی جعفری پرور

مرور کلی بر نظام مالیاتی: جایگاه CGT کجاست؟

• به طور کلی هر نظام مالیاتی سه جزء اصلی دارد:

۱. مالیات بر درآمد

۱.۱. مالیات بر درآمد شرکت (CIT)

۲.۱. مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی (PIT)

۲. مالیاتهای غیر مستقیم (GST یا VAT)

۳. مالیات بر ثروت (ارث و سایر)

- مالیات بر عایدی سرمایه هم در زیرجزء مالیات بر درآمد شرکتها وجود دارد و هم در زیربخش مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی و بطور خاص در زیرجزء مالیات بر درآمد مشاغل.

Personal income tax(PIT)				
Bussiness income	Gift	rent	employment	Capital gain

سایر مواد قانونی مرتبط با مالیات داراییها

- ماده ۵۹ قانون مالیاتهای مستقیم (املاک):
۵ درصد ارزش معاملاتی ملک و ۲ درصد وجوه دریافتی صاحب حق واگذاری
- ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم (سهام):
نیم درصد ارزش فروش سهام بورسی و ۴ درصد ارزش اسمی سهام شرکتهای غیر بورسی

تعریف عایدی (زیان) سرمایه

تعریف پیشنهادی: مابه التفاوت ارزش واگذاری و بهای تمام شده
تحصیل

تعریف در لایحه:

مازاد قیمت فروش دارایی نسبت به قیمت خرید آن (یا ارزش دفتری
دارایی بدون اعمال تجدید ارزیابی آن)

با این تعریف تکلیف هزینه های مترتب بر تحصیل دارایی چه
میشود؟

سابقه مالیات بر عایدی سرمایه در ایران:

۱. در قانون مالیاتهای مستقیم سال ۱۳۶۷ گنجانده شده بود.

در آنجا مابه التفاوت ارزش معاملاتی ملک مشمول مالیات شده بود.

۲. ماده ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر مالیات بر عایدی سرمایه برای دارایی مازاد بانکها وضع شده بود.

انتقادات به طرح

۱. چرا در این طرح سهام به عنوان یکی از موارد دارایی مشمول مالیات نیست؟
۲. اتکای به «قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان» این طرح را در موضع ضعیفی قرار خواهد داد.
۳. برای اعمال مالیات بر عایدی حقیقی (Real)، تعدیلات تورمی گنجانده شده است که نقطه قوت طرح است ولی به طور ناقص.
۴. اعطای معافیت ماده ۸۴ ق.م.م (معافیت حداقل معاش) چه توجیهی دارد.

۵. زیان سرمایه ای محقق شده در سالهای آتی قابل استهلاک (کسر) است و نقطه قوت آن رینگ فنسینگ (ring fencing) زیان از سایر درآمدها از قبیل درآمد مشاغل و اجاره و غیره است.

۶. دارایی های تملک شده قبل از لازم الاجرا شدن قانون تا مدت زمان خاصی که در این طرح برای دارایی های مختلف مقرر شده است معاف شده است ولی پس از آن مشمول مالیات است.

۷. رول اور (roll over) به تعویق انداختن مالیات (تا ۵ سال) گنجانده شده است.

۸. تفکیک اشخاص به تجاری و غیر تجاری چندان مفید به نظر نمیرسد. مطالعات تطبیقی نشان می دهد اکثر کشورها تفکیک شرکت و شخص حقیقی را انجام داده اند.

۹. اعطای معافیت‌های گسترده (فرزندان، همسر) باعث انحراف قانون مصوب و عدم نیل به اهداف آن می‌شود.

۱۰. مالیات بر درآمدهای اتفاقی در قانون مالیات‌های مستقیم تعریف دارد که معادل آن gift tax یا مالیات بر حبه است و گنجاندن هر درآمدی که نتوان ماهیت آن را کشف کرد در این پایه مالیاتی اشتباه است.